



Inspectie van het Onderwijs  
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap*

## RAPPORT VAN BEVINDINGEN VERIFICATIEONDERZOEK SPECIAAL BASISONDERWIJS

**SBO Arcadia**

Plaats : Kerkrade  
BRIN nummer : 00RX|C1  
Onderzoeksnummer : 151028  
Datum onderzoek : 21 maart 2013  
Datum vaststelling : 15 mei 2013



## INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING . . . . .	5
2	BEVINDINGEN . . . . .	7
3	TOEZICHTARRANGEMENT . . . . .	13



## 1 INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 21 maart 2013 een onderzoek uitgevoerd op SBO Arcadia naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor SBO Arcadia een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat er geen risico's zijn met betrekking tot het niveau van uitstroom van de leerlingen naar het voortgezet onderwijs. Omdat er voor het speciaal basisonderwijs nog geen sprake is van een vastgestelde beoordelingswijze van de opbrengsten, voert de inspectie een beperkt verificatieonderzoek uit bij de school. Op 1 februari 2013 heeft de inspectie dit verificatieonderzoek schriftelijk bij de school en het bestuur aangekondigd.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd.

De bevindingen uit het verificatieonderzoek worden gebruikt om te bezien of het eerder toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

### **Onderzoeksopzet**

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd of tijdens het bezoek heeft klaargelegd. Ook aanvullende vragenlijsten zijn bij de analyse betrokken.

- Gesprekken met de directie en de intern begeleiders over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een eindgesprek met de directie en de intern begeleiders na afloop van het schoolbezoek. Hierbij was geen vertegenwoordiging van het bevoegd gezag aanwezig.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: begeleiding en kwaliteitszorg. Tevens deed de inspectie een uitspraak over de eindopbrengsten (indicator 1.1).

### **Toezichtkader**

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2012. Dit document is te vinden op [www.onderwijsinspectie.nl](http://www.onderwijsinspectie.nl).

### **Opbouw rapport**

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

## 2 BEVINDINGEN

### 2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2012 op [www.onderwijsinspectie.nl](http://www.onderwijsinspectie.nl). De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Opbrengsten		1	2	3	4	5
1.1*	(SBO) De resultaten van de leerlingen aan het eind van de speciale basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					•

Begeleiding		1	2	3	4
7.1*	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			•	
7.3*	(SBO) De school stelt bij plaatsing voor iedere leerling een ontwikkelingsperspectief vast.			•	
7.4*	(SBO) De school volgt of de leerlingen zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief en maakt naar aanleiding hiervan beredeneerde keuzen.				•

Kwaliteitszorg		1	2	3	4
9.1	De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			•	
9.2	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.		•		
9.3	De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		•		
9.4	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				•
9.5	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			•	
9.6	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		•		

Wet- en regelgeving		Ja	Nee
NT1A	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	•	
NT2A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO).	•	
NT3A	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	•	
NT4A	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	•	
NT4B	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	•	

## 2.2 Beschouwing

### Algemeen beeld

Het verificatieonderzoek bevestigt dat het eerder aan de school gegeven basisarrangement gehandhaafd kan blijven. De indruk over de eindopbrengsten op basis van de voorlopige normen is gunstig, met een kanttekening voor het technisch lezen. De school heeft voor de leerlingen ontwikkelingsperspectieven opgesteld, waarmee ze het onderwijsleerproces kan afstemmen op te bereiken doelen en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Ze evalueert de ontwikkelingsperspectieven voldoende en stelt deze zo nodig bij. De kwaliteitszorg is sterk in ontwikkeling en de cyclische en systematische opzet is op papier uitgewerkt. De praktische vertaling daarvan moet met name nog bij de zelfevaluatie gebeuren.



Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

### **Toelichting**

#### *Opbrengsten*

De Inspectie van het Onderwijs is op dit moment nog niet in staat om op basis van de uitstroomgegevens of eindresultaten te beoordelen of de leeropbrengsten op schoolniveau overeenstemmen met de mogelijkheden van de leerlingenpopulatie. Zij geeft dan ook nu nog geen oordeel over de resultaten van de school. Wel heeft zij op basis van de eindresultaten van de schoolverlaters zich een beeld gevormd van deze opbrengsten. De onderstaande uitspraken moeten echter met de nodige voorzichtigheid bekeken worden, omdat een onderzoek naar de normen voor opbrengsten nog niet afgerond is.

De eindopbrengsten lijken voor de afgelopen drie schooljaren en het lopende schooljaar van voldoende niveau. Voor technisch lezen, begrijpend lezen en rekenen en wiskunde lijken de resultaten overeen te komen met wat gemiddeld genomen verwacht kan worden van scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie qua (cognitieve) capaciteiten. Toch wil de inspectie opmerken dat op één onderzocht leergebied onvoldoende eindresultaten lijken te zijn behaald. Dit geldt in 2011 en 2013 voor technisch lezen. De school herkent dit beeld, geeft aan dat met name het tempo van lezen de oorzaak is en heeft inmiddels de oefentijd voor technisch lezen uitgebreid.

#### *Begeleiding*

Het instrumentarium dat de school gebruikt om de leerlingen te volgen in hun didactische en sociale ontwikkeling, heeft de inspectie als voldoende beoordeeld. Daartoe behoren onder meer de methodegebonden toetsen en de nieuwste versies van het Cito leerlingvolgsysteem.

Voor alle leerlingen die geplaatst worden, wordt een startdossier samengesteld, waarin alle beschikbare informatie van de nieuwe leerling wordt verzameld en geordend. Na enkele weken onderwijs wordt voor de betreffende leerling een ontwikkelingsperspectief opgesteld, waarin het didactisch beginniveau, het (voorlopig) uitstroomniveau met bijbehorend didactisch niveau voor de vier leergebieden en het te verwachten didactisch niveau voor de korte termijn (half jaar) zijn aangegeven.

De leerlingen worden in voldoende mate gevolgd of ze zich ontwikkelen conform het ontwikkelingsperspectief. Per leerling is een ontwikkelingsplan opgesteld,

waarin voor de vier leergebieden een plannend aanbod per halfjaar is geformuleerd. Daarbij wordt tevens een didactisch streefniveau vermeld. Per halfjaar worden de vorderingen en ontwikkeling tussen leerkracht en intern begeleider besproken. Van de leerkrachten wordt daarbij gevraagd een oordeel over het leerrendement uit te spreken (ontwikkeling conform het ontwikkelingsperspectief, kan beter, blijft achter bij het ontwikkelingsperspectief, is onvoldoende). De inspectie heeft verschillende voorbeelden van deze oordelen gezien. De laatste twee categorieën oordelen leiden tot extra hulp, vastgelegd in een ontwikkelingsplan op zorgniveau 2 of 3. Leiden deze nog niet tot het gewenste resultaat, pas dan behoort een mogelijke bijstelling van het ontwikkelingsperspectief tot de mogelijkheden. De wijze waarop de school volgt of de leerlingen zich conform het ontwikkelingsperspectief volgen en de beredeneerde keuzes die de school daarbij maakt, vindt de inspectie van goede kwaliteit.

#### *Kwaliteitszorg*

De kwaliteitszorg is in ontwikkeling en daarbij trekt SBO Arcadia op met de andere twee sbo-scholen binnen het bestuur.

De kenmerken van de leerlingenpopulatie die van belang zijn voor de (toekomstige) inrichting van het onderwijsleerproces, zijn in 2011 verzameld, geordend en beschreven in een document. De vertaling van deze kennis is terug te vinden in de visie van de school en de onderwijskundige uitwerking daarvan, zoals die zijn beschreven in het schoolplan.

De zelfevaluatie van de opbrengsten is een actueel onderwerp, waarbij externe ondersteuning aanwezig is. De school is bezig om de leerwinst van individuele leerlingen in beeld te brengen. Een volgende stap wordt de berekening van leerwinst op groeps- en schoolniveau. Zover is de school nu echter nog niet en daarom beoordeelt de inspectie indicator 9.2 als verbeterpunt.

Ook indicator 9.3 is nog een verbeterpunt, omdat de school nog bezig is met het perspectief, waarbinnen de eigen kwaliteit beoordeeld zou moeten worden. De cyclus waarin dat zou moeten gebeuren wordt momenteel uitgewerkt en moet daarna ook uitgevoerd gaan worden. Pas daarna zijn de eerste resultaten van zelfevaluatie van het onderwijsleerproces beschikbaar.

De planmatigheid, waarmee de school werkt aan haar verbeteractiviteiten, vindt de inspectie van hoog niveau. De thema's zijn concreet uitgewerkt naar te bereiken opbrengsten/doelen, organisatie, benodigde mensen, middelen en tijd. Tevens zijn jaarevaluaties beschikbaar, waarin de effecten van de gerealiseerde verbeteractiviteiten duidelijk zijn weergegeven.

De school zou de jaarevaluatie kunnen gebruiken als input voor de schoolgids, zodat ouders op de hoogte worden gesteld met welke verbeteractiviteiten de school bezig is geweest en wat de effecten daarvan zijn. Op dit moment

ontbreekt dergelijke informatie in de schoolgids. Resultaten van het onderwijs zijn alleen in de vorm van uitstroomgegevens in de schoolgids opgenomen. Daarmee vormt de verantwoording van de school naar ouders over de gerealiseerde onderwijskwaliteit (indicator 9.6) nog een verbeterpunt.



### 3 TOEZICHTARRANGEMENT

#### **Kwaliteit**

De inspectie handhaaft het basisarrangement voor SBO Arcadia.

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs en van de kwaliteitszorg op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent.

De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

#### **Naleving**

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.